VI. SPRAWOZDANIE

WYDZIAŁU TOWARZYSTWA

MUZEUM ETNOGRAFICZNEGO

W KRAKOWIE

ZA ROK 1916.

ADRES TOWARZYSTWA I ZARZĄDU MUZEUM:
KRAKÓW, WAWEL L. 7.



NAKŁADEM TOWARZYSTWA MUZEUM ETNOGRAFICZNEGO
W KRAKOWIE. — CZCIONKAMI DRUKARNI LITERACKIEJ
POD ZARZĄDEM L. K. GÓRSKIEGO — 1917.

ZAPROSZENIE.

Wydział „Towarzystwa Muzeum etnograficznego w Krakowie“ zaprasza do wpisywania się na Członków Towarzystwa.

Wkładka miesięczna 1 korona.

Członkowie-założyciele płacą jednorazowo 200 koron.

Wpisowego nie opłaca się.

Upraszamy najuprzejmiej Szanownych Członków Towarzystwa o jednanie nowych Członków i zbieranie przedmiotów muzealnych.

Zwracamy uwagę na str. 15.

Wśród ciężkich zapasów wojny światowej nie ustawał Wydział w pracy nad dalszym rozwojem Muzeum etnograficznego i nad utrwaleniem jego bytu. Dokonał też dwóch bardzo ważnych czynności, bo zawarł z Wysokim Wydziałem krajowym umowę w sprawie używania przez lat dwadzieścia lokalu na Wawelu pod l. 7 w Krakowie, i w głównych częściach przeprowadził restauracyę lokalności parterowych w tym gmachu.

Umowa dotycząca używania gmachu poseminaryjnego na Wawelu opiewa:

Kontrakt najmu.

Pomiędzy Wydziałem krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, działającym imieniem tegoż Królestwa jako dającym w najem a Towarzystwem Muzeum etnograficznego w Krakowie, działającem przez podpisanych swych reprezentantów jako biorącem w najem pod następującymi warunkami zawarty zostaje.

Art. I.

Na posiedzeniu z dnia 2 marca 1914 roku powziął, Wysoki Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem następującą uchwałę:

1) Sejm upoważnia Wydział krajowy do oddania Towarzystwu Muzeum etnograficznego w Krakowie na przeciąg lat dwudziestu budynku dawnego seminaryum duchownego Św. Michała na Wawelu za opłatą czynszu rocznego 1 (jednej) korony wyłącznie na pomieszczenie w tym budynku zbiorów Muzeum etnograficznego.

2) Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia z Towarzystwem Muzeum etnograficznego w Krakowie umowy z zastrzeżeniem:

a) że dzierżawa może być jednak w ciągu 20-letniego okresu rozwiązaną za 3-letniem wypowiedzeniem i zwrotem kosztów, wyłożonych przez Towarzystwo na urządzenie;

b) że tak zewnętrzna jak i wewnętrzna restauracya budynku wykonaną zostanie ściśle według planów, zatwierdzonych przez Wydział krajowy w porozumieniu z krajowym komitetem restauracyi Wawelu, oraz że także w przyszłości Towarzystwo stosować się będzie do wskazówek Wydziału krajowego co do konserwacyi budynku.

Na podstawie powyższej uchwały sejmowej oddaje Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem Towarzystwu Muzeum etnograficznego w Krakowie w najem następujące ubikacye w budynku dawnego Seminaryum duchownego Św. Michała pod l. 7, na Wawelu w Krakowie położonym, a mianowicie:

a) w piwnicach: piwnice oznaczone na planie sytuacyjnym, integralną część tego kontraktu stanowiącym, liczbami 1, 2, 3 i 4;

b) na parterze ubikacye oznaczone na powyższym planie sytuacyjnym liczbami 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 i 12;

c) na pierwszem piętrze ubikacye oznaczone na powyższym planie sytuacyjnym liczbami 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35 i 36, na przeciąg lat dwudziestu, t. j. na czas od dnia 1 lipca 1916 do 1 lipca 1936 roku na pomieszczenie w tych ubikacyach zbiorów Muzeum etnograficznego w Krakowie za opłatą zgodnie i obopólnie umówionego czynszu najmu w kwocie jednej korony rocznie, a Towarzystwo Muzeum etnograficznego w Krakowie wymienione wyżej ubikacye od Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem na pomieszczenie swoich zbiorów na powyższy okres czasu i za powyższym czynszem najmu w najem bierze.

Art. II.

Umówiony czynsz najmu w kwocie jednej korony rocznie zobowiązuje się Towarzystwo Muzeum etnograficznego w Krakowie płacić do funduszu krajowego z góry każdego roku począwszy od dnia 1 lipca 1916 roku.

Art. III.

Towarzystwo Muzeum etnograficznego zobowiązuje się dokonać własnym kosztem wewnętrzną restauracyę oddanych mu przez Wydział krajowy w Art. I. wyszczególnionych ubikacyi, a to w przeciągu lat 10, licząc od daty zawarcia pokoju i na ten cel poświęcać corocznie około 2 tysiące koron. Wszelkie roboty restauracyjne zobowiązuje się Towarzystwo Muzeum etnograficznego wykonywać ściśle według planów zatwierdzonych przez Wydział krajowy w porozumieniu z krajowym Komitetem restauracyi Wawelu i zobowiązuje się także w przyszłości stosować się do wskazówek Wydziału krajowego co do konserwacyi zadzierżawionych części gmachu.

Art IV.

Jakkolwiek kontrakt najmu zawartym zostaje w zasadzie na okres dwudziestoletni, to jednak Wydziałowi krajowemu przysługiwać będzie w ciągu tego okresu prawo żądania wcześniejszego rozwiązania tego kontraktu, jednak tylko za poprzedniem trzechletniem wypowiedzeniem, a Towarzystwo Muzeum etno-

graficznego w Krakowie zrzeka się niniejszem prawa podnoszenia jakichkolwiek zarzutów przeciwko takiemu wypowiedzeniu.

Art. V.

W razie rozwiązania stosunku dzierżawnego z mocy Art. IV. przed upływem dwudziestoletniego okresu zobowiązuje się Wydział krajowy Królestwa Galicyi etc. imieniem funduszu krajowego, względnie funduszu restauracyi Wawelu, zwrócić Towarzystwu Muzeum etnograficznego w Krakowie koszta, wyłożone przez to Towarzystwo na restauracyę dzierżawionych ubikacyi. Celem ustalenia i utrzymania w ewidencyi sumy tych kosztów obowiązane jest Towarzystwo Muzeum etnograficznego prowadzić rachunki kosztów restauracyi oddzielnie od innych swych wydatków (jakoto kosztów urządzenia dla swych zbiorów, kosztów konserwacyi i innych) i rachunki tych kosztów restauracyi przedkładać do sprawdzenia kierownictwu restauracyi Wawelu.

Art. VI.

Towarzystwu Muzeum etnograficznego w Krakowie nie jest wolno w najem wziętych ubikacyi używać na inne cele, aniżeli na pomieszczenie swoich zbiorów i swego zarządu i nie jest mu wolno wynajętych ubikacyi komukolwiek podnajmować.

Art. VII.

W razie uchybienia ze strony Towarzystwa Muzeum etnograficznego, przeciwko któremukolwiek postanowieniu niniejszej umowy, przysługiwać będzie Wydziałowi krajowemu prawo żądania natychmiastowego rozwiązania niniejszego kontraktu, a nadto Towarzystwo utraci prawo żądania zwrotu kosztów, wyłożonych na restauracyę (Art. V.).

Art. VIII.

Strony kontraktujące zrzekają się unieważnienia tego kontraktu z jakiegokolwiekbądź powodu, a w szczególności także z powodu pokrzywdzenia ponad połowę wartości.

Art. IX.

Wszelkie koszta ze sporządzeniem tej umowy połączone, a w szczególności wszelkie z nią połączone należytości stemplowe i skarbowe poniesie Towarzystwo Muzeum etnograficznego w Krakowie.

Biała dnia 30 czerwca 1916 r.

Prezes Tow. Muzeum etnogr.:
Dr. prof. Franciszek Bujak w. r.

Marszałek krajowy:
Stanisław Niezabitowski w. r.

Sekretarz Tow. Muzeum etnogr.:
Dr. Franciszek Gawełek w. r.

Członkowie Wydziału Krajowego:
Jahl w. r. Kiweluk w. r.

Wysokiemu Wydziałowi krajowemu i referentowi JW. Panu Posłowi Mieczysławowi Onyszkiewiczowi składamy na tem miejscu najpowinniejsze podziękowanie za przychylne załatwienie prośby naszej i przez oddanie lokalu potrzebnego na pomieszczenie Muzeum etnograficznego przyczynienie się najpoważniej do utrwalenia bytu tej instytucyi.

Ponieważ całe pierwsze piętro gmachu zajęte jest już przez Muzeum etnograficzne i przepełnione zbiorami, przeto jedną z najpilniejszych potrzeb było staranie się o nowe sale muzealne, a więc należało jak najrychlej przystąpić do restauracyi sal parterowych. Trzy wielkie sale na parterze, o powierzchni około 180 m^2 razem, były bardzo zniszczone, bez podłóg, okien, drzwi, pieców i koszta odnowienia ich obliczono na 10.000 koron co najmniej. Takich funduszów Wydział Towarzystwa nie posiadał, nie mógł też zaciągnąć nowej pożyczki, nie spłaciwszy dotąd poprzedniej. Prośba wniesiona do Wysokiego Wydziału krajowego o subwencyę na częściowe pokrycie kosztów restauracyi parteru nie odniosła skutku dla braku funduszów, więc trzeba było zacząć pracę tymi szczupłymi środkami, jakiemi na razie Towarzystwo rozporządzało.

Przy pomocy Członka naszego, WPana Kazimierza Piotrowskiego, budowniczego, który nie żałował trudów i pracy, czasu i kosztów i który podjął się kierownictwa tą restauracyą, tudzież przy łaskawej życzliwości i poparciu Szanownego kierownictwa restauracyi zamku na Wawelu udało nam się przyprowadzić do zupełnego porządku jednę salę, dawną kaplicę, to jest, odczyścić, otynkować i obielić ściany, dać posadzkę, piec, okna nowe i drzwi naprawić, — drugą salę tak samo odrestaurować z wyjątkiem wstawienia posadzki, a trzecią, dawny refektarz, przy pomocy Szanownego kierownictwa restauracyi zamku przyprowadzić do tego stanu, że po wstawieniu posadzki, pieca i drzwi sala ta będzie mogła pomieścić już zbiory muzealne.

Nowy dyrektor kierownictwa restauracyi zamku WPan prof. Adolf Szyszko-Bohusz kazał odnowić trzy wspaniałe okna gotyckie w tej sali i na próbę ozdobić ją freskami pendzla znanej artystki-malarki P. Stefanii Lubańskiej Stryjeńskiej. Będzie to najwspanialsza sala w naszem muzeum.

Wszystkim tym Czcigodnym, a wyżej wymienionym Panom, jak również WPanu Drowi Stanisławowi Tomkowiczowi, WPanu Zygmuntowi Hendlowi, WPanu Karolowi Skawińskiemu i WPanu Adamowi Bogdaniemu za tak życzliwą a skuteczną pomoc, jakiej doznaliśmy przy restauracyi parteru, składa niniejszem Wydział Towarzystwa serdeczne podziękowanie staropolskiem „Bóg zapłać“.

Jeżeli środki pozwolą, pragnie Wydział w roku 1917 ukończyć restauracyę parteru i sprawić potrzebne urządzenie, to jest, szafy, witryny, gabloty, na co potrzeba będzie przynajmniej 5000 koron.

Nie byłoby pełnem sprawozdanie niniejsze, gdybyśmy nie podziękowali Członkowi naszego Towarzystwa, WPanu prof. Feliksowi Taroniemu, za urządzenie tak potrzebnego w Muzeum dyżuru w niedziele i święta, kiedy liczna publiczność zwiedza bogate zbiory nasze, przez uczniów szkoły wydziałowej, którzy przez kilka miesięcy z wielką chęcią pełnili nadzór w salach muzealnych.

Praca w Muzeum.

Kustosz pracował w dalszym ciągu nad inwentaryzowaniem przedmiotów muzealnych, p. Marya Jarnuszkiewiczowa, skarbniczka Towarzystwa, zinwentaryzowała zbiór medalików, a prof. Leopold Węgrzynowicz sporządził w tym roku z oryginalnych fotografij muzealnych dalszych kilkadziesiąt przeźroczy do scioptikonu.

Zbiory.

W roku 1916 wzbogaciło się muzeum o 319 przedmiotów, które darowały 32 osoby. Mianowicie przybyło do zbiorów 2 sprzęty domowe, 5 naczyń domowych, 2 narzędzia gospodarskie, 3 narzędzia rzemieślnicze, 82 części odzieży, 22 przedmioty sztuki ludowej, 3 przedmioty do kultu, 1 obraz, 29 fotografij, 149 negatywów (klisz) fotograficznych, 2 zabawki i 19 zabytków archeologicznych.

Przedmioty te złożyli w darze do Muzeum:

P. Teodor Bernadzikiewicz wykopaliska przedhistoryczne ze wsi Żarki koło Babic w powiecie chrzanowskim, a mianowicie trzy krzemienne toporki, skrobacz, trzy strzałki, trzy szydła i nucleus; wykopaliska przedhistoryczne z okolicy Mnikowa pod Krakowem, a mianowicie bronzowe dwie branzolety, szpilkę i kolczyk, tudzież fragment naczyńka glinianego z uszkiem; laskę bambusową, rzeźbioną z Pekinu; p. Adolf Bohusz-Szyszko pas (opasek) skórzany krakowski z pod Miechowa; p. Dr prof. Franciszek Bujak cztery spinki mosiężne z Zakopanego; p. Eljasz Radzikowska Marya siedm fotografij górali z Zakopanego, tudzież dwa pasy wełniane kobiece, garnek, dzbanek i dwojaki z Peczeniżyna w Galicyi; p. Dr Władysław Federowicz rzeźbę ludową, przedstawiającą dwa aniołki, fragment rzeźby XVIII w. z kości słoniowej, przedstawiającej Chrystusa Pana, obrazek olejny ludowy z XVIII w. przedstawiający M. Boską. rysunek ręczny z XVIII w. przedstawiający M. Boską z P. Jezusem, fragment tkaniny jedwabnej z szat liturgicznych, dwa naczynia z terrakoty, odlewy wykopalisk z Kartaginy; p. Leokadya Florkiewicz bluzkę żałobną używaną po 1863 r. (po prababce), trzy wzorniki haftów kolorowych z r. 1826 i 1844; Dr Franciszek Gawełek gwiazdę

na drążku, z jaką chodzą po kolendzie chłopcy w Suchej, kapelusz filcowy męski, starodawny, z Pleszowa pod Krakowem; Józef Gąsiorek laskę z główką rzeźbioną przez siebie w Sułoszowie; p. Marya Jarnuszkiewiczowa sto czterdzieści dziewięć klisz (negatywów) fotograficznych z Podhala; p. Zdzisław Jodłowski laskę rzeźbioną przez wieśniaka w Maszkowie, gub. Kielce; p. Józef Kiszka potrzask do łapania ptaków, toporek (rączkę do laski) z drzewa przez siebie wykonaną i bąka (zabawkę dziecinną) wszystko z Sułoszowa; Dr Heryk Kopia pas skórzany czarny z klamrą metalową od polskiego ubrania; p. Wincenty Kozieł siekierkę krzemienną, wykopaną w Sułoszowie gub. kieleckiej w r. 1916; p. Jan Ligęza dawny obraz z domu wiejskiego w Piaskach Wielkich pod Krakowem; p. Stefania Lubańska strój kobiecy z Poronina na Podhalu, a mianowicie: koszulę, spodnicę, gorset, fartuch i chusteczkę na głowę; p. Bolesław Marchwiasz starodawną kłódkę żelazną z wsi Imbranowice, gmina Jangrot, pow. Miechów; p. Józef Marszałek pierścionek bakwanowy z trzema koralikami, dawny krakowski, krzesiwko, łyżkę drewnianą rosyjską; p. Jan Marszałek toporek i dwie szpilki wykonane przez siebie z aluminium, kołatkę i trapacz używane w Wielki Tydzień i trzy fotografie; p. Anna Martyni dwa bardzo zdobione jaja z r. 1890 z Odesy; p. Malwina Neusser serwetę z r. 1839 tkaną w Krasiczynie z przędzy domowej; p. Aniela Nitschowa czepek kobiecy z Pęckowa nad Notecią, pow. wieluński; p. Marya Piechocka koneweczkę drewnianą z Rabki, strój kobiecy z pod Meranu, w Tyrolu, a mianowicie: koszulę, spodnicę białą i czarną jedwabną, stanik, haftowną wstawkę na piersi i kołnierzyk; p. Kazimierz Piekarski ośmnaście fotografij typów ludowych z Mołdawii; p. Joanna Pogonowska ubior kobiecy na szyję, złożony ze srebrnych łańcuszków, medala i klamerek, wysadzanych rubinami. Był to dar na wiązanie dla chrzestnicy; p. Dr A. Prager rękawice wełniane huculskie ze wsi Krzyworówna pow. Kosów; p. Marya Sabelówna fotografię dziewcząt z Trzanowic w Cieszyńskiem; p. Stanisława Tarnawska trzy sukienki zimowe kobiece, z których jedna podbita barankiem białym, noszone dawniej w Olchowicach pod Sanokiem; uczenice II klasy wydziałowej im św. Anny w Krakowie: sześć pisanek z Żabiego w pow. kołomyjskim; p. Leopoldyna Udzielowa strój mieszczki z Żywca, a mianowicie: koszulę, spodnicę, gorset, fartuszek, krezę, rańtuch i czepek; p. Bolesław Wróblewski stary zamek żelazny z Mieronic w Królestwie Polskim, przezmian (waga) z Sędziszowa w Królestwie Polskiem; p. Dr prof. Adam Wrzosek jedenaście haftowanych koszul męskich, jednę parę haftowanych obszewek do rękawów koszuli męskiej, jeden drewniany gołąb, — dwadzieścia haftowanych ręczników i sześć haftów kolorowych do

koszul i ręczników rosyjskich, nadto trzy haftowane chustki małoruskie; p. Karol Żurawski drewniany kołowrotek do kręcenia sznurów i dawne pęta żelazne na konie ze wsi Wielmoża, gmina Suloszów, pow. Olkusz.

Zarząd Muzeum składa najserdeczniejsze podziękowanie wszystkim Czcigodnym Ofiarodawcom i prosi o dalszą pamięć o zbiorach muzealnych.

Biblioteka.

W roku sprawozdawczym powiększyła się biblioteka o 55 dzieł i broszur wartości 59 K 84 h. Liczy więc obecnie 649 dzieł i broszur w 906 tomach wartości 3.404 K 61 h. P. Dr Władysław Bogatyński darował 1 dzieło, p. Dr Stanisław Bystroń 2 dzieła, p. Eugeniusz Frankowski 2 dzieła, p. Ludwik K. Górski 2 dzieła, Komitet Obywatelski w Krakowie dla odbudowy kraju 1 dzieło, Dr prof. Jan Sas Zubrzycki 2 dzieła, razem wartości 37 K 20 h. Wreszcie kustosz Muzeum p. Seweryn Udziela ofiarował 45 dzieł i broszur wartości 22 K 54 h.

Wydział Towarzystwa składa niniejszem serdeczne podziękowanie wszystkim Czcigodnym Ofiarodawcom i uprasza o dalszą pamięć o bibliotece.

Obecnie rozpoczął p. Seweryn Udziela porządkowanie i katalogowanie rękopisów, których biblioteka posiada już znaczną ilość.

Goście.

W miarę jak Muzeum etnograficzne rozszerza się, wzrasta — rośnie też zainteresowanie się niem u publiczności.

Ruch w Muzeum tego roku był bardzo silny. W 177 dniach, w których Muzeum było otwarte, zwiedziło je 5388 osób, to jest przeciętnie 31 osób dnia każdego. Między zwiedzającymi było 1903 młodzieży szkolnej. Zwiedzały Muzeum osoby pojedyncze, zwiedzały je rodziny i całe wycieczki. Tych ostatnich było 41 a mianowicie:

1) Wychowanki bursy pod opieką „Niewiast katolickich“, 2) dzieci opieki „Matek chrześcijańskich“ z parafii św. Piotra, 3) wycieczka (żeńska) „Skautek“, 4) wycieczka (męska) „Skautów“, 5) dziewczęta wiejskie z Białego Kościoła pow. Olkusz, 5) wycieczka nauczycielska z Olkusza i powiatu, 7) kurs wakacyjny kwalifik. naucz lud., 8) kurs wakacyjny do egzaminu wydziałowego, 9) kurs wakacyjny kartograficzny, 10) kurs dla bibliotekarzy urządzony przez T. S. L. 11) jeńcy rosyjscy pod przewodem Ks. Kapelana, 12) kółko Polonistów „Uniwersytetu Jagiellońskiego“, 13) filia c. k. gimnazyum II-go im. św. Jacka, 14) prywatne gimnazyum żeńskie D-rów Lewickich, 15) szkoła handlowa żeńska, 16) szkoła handlowa męska, 17) szkoła gospodyń z Podegrodzia, pow. Stary Sącz, 18) szkoła uzupełniającą handlowa, 19) szkoła uzupełniająca przemysłowa żeńska, 20) szkoła uzupełniająca

przemysłowa żeńska, 21) szkoła inwalidów, 22) szkoły wydziałowe żeńskie: im. św, Jadwigi, 23) im. Sienkiewicza, 24) im. Klementyny Tańskiej, 25) im. św. Scholastyki, 26) im. Krasińskiego, 27) im. św. Anny, 28) szkoły wydziałowe męskie: im. św. Jana Kantego, 29) im. św. Mikołaja, 30) im. Konarskiego, 31) szkoły ludowe: im. św. Salomei, 32) im. św. Wojciecha, 33) im. św. Barbary, 34) im. św. Szczepana, 35) z Płaszowa. 36) z Zakrzówka, 37) z Łagiewnik, 38) ze Skawiny, 39) z Woli Duchackiej, 40) z Przybysławic pow. Miechów, 41) z Ludwinowa.

Zarząd Muzeum, pragnąc ułatwić zwiedzanie zbiorów, pomimo bardzo niskiej opłaty wstępu, czynił jeszcze dalsze ulgi i udzielił tego roku 1106 osobom zezwolenia na bezpłatne zwiedzenie Muzeum. Korzystali z tego inwalidzi wojskowi, przechodni żołnierze, legioniści polscy i 672 osób młodzieży szkolnej.

W ten sposób spełniło Muzeum zadanie swoje dydaktyczne i przyczyniło się do lepszego poznania kraju ojczystego i zamieszkujących Polskę ludów.

Fundusze.

Dzięki życzliwości Wysokich c. k. Ministerstw, Prześwietnej Rady miasta Krakowa i Prześwietnego Wydziału miejskiej Kasy Oszczędności, otrzymał Wydział Towarzystwa w roku 1916 subwencye, nie wypłacone za rok 1915 i za rok 1916. Nadto Świetny Magistrat miasta Krakowa udzielił Wydziałowi zasiłku 1000 koron na częściowe pokrycie kosztów instalacyi oświetlenia elektrycznego w budynku muzealnym. Wielu Szanownych P. P. Członków Towarzystwa Muzealnego złożyło zaległe wkładki za lata ubiegłe, nowi Członkowie założyciele wnieśli do kasy 850 K, wreszcie podniósł się dochód ze wstępów i wskutek tych wszystkich pomyślnych okoliczności Towarzystwo uzyskało większy fundusz i mogło przystąpić do restauracyi sal parterowych bardzo zniszczonych i wymagających wielkich wkładów.

Długi Towarzystwa wzrosły jednak do wysokości 5437 K 65 h wraz z narosłemi odsetkami, nadto nie zapłacone jeszcze należytości za instalacye oświetlenia elektrycznego, gdyż robota nie została ukończoną i rachunki zestawione.

Dochody w większej części pochłaniają koszta restauracyi budynku i urządzenie nowo odrestaurowanych przybywających sal, ale rosnące ciągle zbiory wymagają miejsca, aby je w odpowiedni sposób rozłożyć. Gdy się to skończy, będzie można dopiero większych sum pieniędzy użyć na zakupno przedmiotów muzealnych, na skompletowanie zbiorów, na bibliotekę i inne właściwe cele muzealne.

Od dalszego poparcia Wysokich Władz rządowych i autonomicznych a przedewszystkiem od wydatnej pomocy samego społeczeństwa naszego zależeć będzie szybszy lub wolniejszy rozwój Muzeum etnograficznego.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW

za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1916 roku

Dochody.

1. Saldo z roku 1915		1133·86 K
2. Wkładki Członków:		
a) Założycieli	850·— K	
b) Zwyczajnych	1167·10 „	2017·10 „
3. Dary jednorazowe		68·62 „
4. Subwencye:		
a) Wys. c. k. Ministerstwa Oświaty .	1000·— K	
b) „ „ Robót publ.	1000·— „	
c) Prześwietnej Rady m. Krakowa	600·— „	
d) Dto na instalacyę oświetl. elektr.	1000·— „	
e) Wydz. Kasy Oszcz. m. Krakowa	700·— „	4300·— „
5. Wstępy do Muzeum		781·22 „
6. Odsetki od pieniędzy ulokow. w Kasie Oszczędn.		49·29 „
	Razem .	8350·09 K

Wydatki.

1. Restauracya budynku na Wawelu	4443·23 K
2. Sprzęty i urządzenie muzealne	898·22 „
3. Zakupno przedmiotów muzealnych	294·26 „
4. Opał i światło	597·18 „
5. Instalacya i konserwacya	307·44 „
6. Wydatki kancelaryjne i porto	230·66 „
7. Druki	163·40 „
8. Remuneracye i kolendy	66·— „
9. Czyszczenie lokalu	33·90 „
10. Podatek gminny	32·43 „
Razem .	7066·93 K
Gotówka wynosi	1283.16 K

Długi.

1. Długi wekslowe	4829·— K
2. Zaległe procenta	313·95 „
3. Należytość za szyby w szafach	294·70 „
Razem .	5437·65 K

ZESTAWIENIE.

1. Wydatki w roku 1916	7066·93 K
2. Długi	5437·65 „
Razem .	12504·58 K
3. Dochody	8350·09 „
4. Niedobór	4154·49 K

W Krakowie 31 grudnia 1916 roku.

Za Prezesa: *Prof. Dr Franciszek Bujak.*

Sekretarz: *Dr Franciszek Gawełek.*

Skarbniczka *Marya Jarnuszkiewiczowa.*

Komisya rewizyjna:

Dr Kazimierz Kaczmarczyk. *Dr Edmund Długopolski.*

Preliminarz dochodów i wydatków na rok 1917.

Dochody.

1. Wkładki Członków	1500 K	
2. Dary jednorazowe	100 „	
3. Wstępy do Muzeum	800 „	
4. Subwencye	2000 „	
5. Różne	50 „	
Razem		4450 K

Wydatki.

1. Dalsza restauracya budynku	3000 K	
2. Sprzęty (szafy, gabloty i t. p.)	2000 „	
3. Opał i światło	800 „	
4. Dyżur i czyszczenie sal	300 „	
5. Koszta utrzymania budynku	100 „	
6. Zakupno przedmiotów muzealnych	500 „	
7. Instalacya i konserwacya	300 „	
8. Wydatki kancelaryjne i porto	300 „	
9. Pomoc kancelaryjna (pisarz)	300 „	
10. Druki	200 „	
11. Książki do biblioteki	100 „	
12. Remuneracye i kolendy	100 „	
13. Podatek gminny	50 „	
14. Zwrot długów	2000 „	
Razem		10050 K
Niedobór		5600 K

Członkowie.

W roku 1916 wpisali się na Członków Założycieli z wkładką 200 koron: P. T. Prof. Dr Franciszek Bujak, Jan Bujak, Melania Słomczyna, Seweryn Udziela, inspektor szkolny, i Towarzystwo „Muzeum Lubelskie“. W ten sposób liczba Członków Założycieli wzrosła do 20

Liczba Członków czynnych powiększyła się o 18 — natomiast z pośród dawnych Członków ubyło 52, wobec czego Towarzystwo Muzeum etnograficznego liczy obecnie 84 Członków czynnych.

Śmierć nieubłagana wyrwała znów z pośród grona naszego ś. p. Prof. Dra Władysława Rotherta, Dra Edmunda Udzielę.

Cześć ich pamięci.

Skład Towarzystwa.

W y d z i a ł:

Przewodniczący: Talko-Hryncewicz Julian;
Zastępca Przewodniczącego: Bujak Franciszek;
Skarbniczka: Jarnuszkiewiczowa Marya;

Sekretarz: Gawełek Franciszek;
Kustosz: Udziela Seweryn;
Członek Wydziału: Estreicher Stanisław;
" " Ks. Fijałek Jan;
" " Ostrowski Witold;
" " Wrzosek Adam;
" " Żurawski Kazimierz.

Członkowie-założyciele:

Bujak Franciszek.
Bujak Jan.
Chrzanowski Ignacy.
Chrzanowska Wanda.
Cieńska Tadeuszowa.
Dziewulska Antonina.
Dziewulski Stefan.
Galewska Wanda
† Galewski Adolf.
Bar. Götz-Okocimski Jan.
Jarnuszkiewiczowa Marya.
Kostanecki Kazimierz.
Muzeum Lubelskie.
Natanson Władysław.
Ptaśnik Jan.
† Rothert Władysław.
Słomczyna Malania.
Talko-Hryncewicz Julian.
† Udziela Edmund.
Udziela Seweryn.
Wrzosek Adam.

Członkowie zwyczajni:

Bąkowski Klemens, Dr, adwokat, Kraków.
Bujakówna Ewa, Kraków.
Bystroń Jan Stanisław, Dr, Kraków.
Bystrzonowski Antoni, Ks. Dr, prof. Uniw., Kraków.
Chilewski Maksymilian, radca sądowy, Kraków.
Chudyba Stanisław, Ks., Kraków.
Dąbczańska Helena, Lwów.
Długopolski Edmund, Dr, prof. gimn., Kraków.
Domagalska Marya, dyrektorka szkoły, Kraków.
Drozdowski Leon, Ks., wikaryusz, Skawina.
Duda Franciszek, Dr, adjunkt Archiw. kraj., Kraków.
Estreicher Stanisław, Dr, prof. Uniw., Kraków.
Fijałek Jan, Ks. Dr, prof. Uniw , Kraków.
Gawełek Franciszek, Dr, prof. gimn., Kraków.
Godlewski Emil, senior, Dr, prof. Uniw., Kraków.
Godlewski Emil, junior, Dr, prof. Uniw., Kraków.

Gołąb Julian, Ks. Dr, proboszcz, Łodygowice.
Góral Józef, prof. gimn., Kraków.
Górski Ludwik Karol, Kraków.
Gromnicki Tadeusz, Ks. Dr, prof. Uniw., Kraków.
Gross Adolf, Dr, adwokat, poseł do parlamentu, Kraków.
Gumplowicz Władysław, Dr, literat, Kraków.
Haller Anna, Jurczyce.
Henzler Józef, urzędnik pocztowy, Kraków.
Jakubiec Jan, Dr, prof. gimn., Kraków.
Kaczmarczyk Józef, Ks. Dr, prof. Uniw., Kraków.
Kaczmarczyk Kazimierz, Dr, adjunkt Arch. miejsk., Kraków.
Kargol Adolf, prof. gimn., Biała.
Karłowiczowa Irena, Kraków.
Kółko Polonistów Uniw. Jagiell., Kraków.
Koło Ligi Kobiet N. K. N., Sanok.
Komornicki Stefan, Ks. Dr, Kraków.
Kowal Jan, Ks. administrator, Przecław.
Kowalska Stanisława, Borysław.
Kozubski Jan, Dr, Kraków
Kramsztyk Zygmunt, Dr, Warszawa.
Krupiński Jan, Ks. prałat, kanonik, Kraków.
Krzyształowicz Franciszek, Dr, prof. Uniw., Kraków.
Krzyżanowski Adam. Dr, prof. Uniw., Kraków.
Kunze Aleksander, Kęty.
Kutrzeba Stanisław, Dr, prof. Uniw., Kraków.
Lehr Tadeusz, Dr, Kraków.
Leichtfriedowa Stanisława, Kraków.
Lewiński Jan Stanisław, Dr, Warszawa.
Łoś Jan, Dr, prof. Uniw., Kraków.
Madlówna Nimfa, nauczycielka, Kraków.
Mostowska Zofia, Zakopane.
Muzeum Dzieduszyckich, Lwów.
Mysłowski-Rawicz Ksawery, Lwów.
Nitsch Kazimierz, Dr, prof. Uniw., Lwów.
Ognisko krajowego Związku Naucz. lud., Swoszowice.
Ostrowski Witold, c. k. inspektor stow. przemysłowych, Kraków.
Piotrowicz Ludwik, Dr, prof. gimn., Kraków.
Piotrowska Zofia, Krzeszowice.
Piotrowski Kazimierz, budowniczy, Krzeszowice.
Pyrć Władysław, nauczyciel, Kraków.
Raciborski Maryan, Dr, prof. Uniw., Kraków.
Rada miejska, Przemyśl.
Rogojski Kazimierz, Dr, prof. Uniw., Kraków.
Rosenblatt Emanuel, Dr, Kraków.
Rosenblatt Józef, Dr, prof. Uniw., Kraków.
Rostafiński Józef, Dr, prof. Uniw., Kraków.
Sawicki Ludomił, Dr, prof. Uniw., Kraków.
Schlosserówna Karolina, nauczycielka, Kraków.

Semkowicz Władysław, Dr, prow. uniw., Kraków.
Sieniatycki Maciej, Ks. Dr, prof. Uniw., Kraków.
Słomka Jon, (młodszy), prof. gimn., Mokrzyszów.
Stokłosińska Elżbieta, Kraków.
Stryjeński Karol, architekt., Kraków.
Szajdzicka Zofia, Kraków.
Szeptycka hr. Jadwiga, Przyłbice.
Tarnawiecka Stanisława, Bykowce.
Taroni Feliks, nauczyciel, Kraków.
Treter Bogdan, Kraków.
Udziela Maryan, Dr, lekarz powiatowy, Gródek Jagielloński.
Udziela Seweryn, junior, prof. gimn., Kraków.
Warchałowski Antoni, Kraków.
Węgrzynowicz Leopold, prof. gimn., Stryj.
Wilczyński Ludwik, Dr med., Kraków.
Włodek Jan, Dr, właściciel dóbr, Kraków.
Włodkowa Zofia, Kraków.
Wróblewski Bolesław, c. k. Rotmistrz żand., Kraków.
Zimmermann Kazimierz, Ks. Dr, prof. Uniw., Kraków.
Żółtowski hr. Adam, Dr, prof. Uniw., Kraków.

Czego nam potrzeba do zbiorów Muzeum etnograficznego?

Muzeum etnograficzne pragnie odtworzyć życie ludu, jakiem ono jest w dniu powszednim i świątecznym — w chwili radości i w chwili smutku — gromadzi więc przedmioty (lub ich rysunki), jakich lud używa w pewnej miejscowości i jakie posiada. Najpożądańsze są przedmioty naturalne, a gdy ich nie można dostarczyć, trzeba je zastąpić modelami, malowidłami, rysunkami i fotografiami.

Do zbiorów muzealnych potrzebne są:

1. Modele, rysunki i fotografie kościołów, cerkwi i bożnic drewnianych i takichże dzwonnic, kapliczek, chat, spichlerzy, młynów, tartaków, foluszów i t. d.

2. Okazy, modele, rysunki i fotografie sprzętów, jak: skrzyń, łóżek, kołysek, stołów, stołków, ław, półek, szafek na naczynia, sąsieków i t. d., obrazy malowane na szkle, drewnie lub płótnie, zamki, kłódki i t. p.

3. Okazy, rysunki i fotografie naczyń: garnków, misek, dzbanków, cebrzyków, konewek, beczek, łyżek, noży, nożyków, czerpaków, stępek, kaganków, lichtarzy i t. p.

4. Okazy, modele, rysunki i fotografie narzędzi rzemieślniczych i rolniczych, a więc: kądziele, kołowrotki, międlice, cierlice, warsztaty tkackie, garncarskie, kuśnierskie — pługi, brony, żarna, łopaty, widły, biczyska — uprząż na konie i jarzma na woły, wozy, sanie, — stępy, przyrządy do wytłaczania oleju i t. d.

5. Okazy, rysunki i fotografie strojów codziennych i świątecznych, letnich i zimowych, dziecięcych, męskich i kobiecych.

6. Okazy, rysunki i fotografie przedmiotów, służących do

ozdoby mieszkania i ubrania, n. p. różnych „światów“ z opłatków, pająków ze słomy, ptaków z jaj lub makówek, wycinanek z papieru — pierścieni, szpilek, spinek, krzyżyków, medalików, łasek, tabakierek, bukietów i t. p.

7. Okazy, rysunki i fotografie przedmiotów, związanych z uroczystościami, jak: szopki, gwiazdy, turonie, kozy, podłaźniki, ogródki czyli wózki wielkanocne, wieńce dożynkowe, wiązki ziela święconego, palmy, różdżki weselne, kołacze, korowaje, pisanki wielkanocne i t. p.

8. Instrumenta muzyczne: więc piszczałki, różne trąby i trąbity, skrzypki własnego wyrobu, liry, kobzy, rogi, gwizdawki gliniane i t. p.

9. Laski czyli kule wójtowskie, laski z karbami (na karbach liczą kopy zwożone z pola do stodoły i t. p.), oznaki cechowe (cechy), przezmiany i t. p.

10. Zabawki dziecięce: piłki, grzechotki i różne inne wymyślane lub używane przez dzieci.

11. Wreszcie wszelkie inne przedmioty, których tutaj nie wymieniono, a których lud używa lub używał, czy to przy pracy, czy przy zabawie.

12. Rękopisy ze zbiorami pieśni ludowych, zagadek, przysłów, bajek, podań, legend, baśni — z opisami wesel, chrzcin i pogrzebów — dożynków i innych zwyczajów ludowych. Fotografie ludu przy pracy i zabawie, fotografie uroczystości ludowych i t. p.

* * *

Gdyby w każdym powiecie znalazła się przynajmniej jedna osoba, któraby zajęła się zbieraniem przedmiotów w swojej okolicy dla Muzeum etnograficznego, zainteresowała tą sprawą znajomych swoich i zachęcała ich do współdziałania, to wkrótce Muzeum etnograficzne mogłoby zadośćuczynić wymaganiom i potrzebom naukowym, a społeczeństwo polskie mogłoby być dumne, że stworzyło sobie w dawnej stolicy polskiej, w Krakowie, instytucyę poważną, pożyteczną i piękną, której mu tak bardzo brakowało.

Sprawę tę gorąco polecamy inteligencyi naszej i upraszamy najdrobniejsze nawet przedmioty nadsyłać do Muzeum etnograficznego w Krakowie, Wawel L. 7.